

серията остро критични негови статии във в. "Голос" като чийто дописник той пристига в Сърбия, срещу консервативната политика на правителството на Гарашанин и неговите министри, срещу непоследователността и поведението им спрямо българското и другите национални движения на южните славяни под чужда власт и най-вече поради факта, че българският революционер разкрива тайните гръцко-сръбски преговори и категорично се противопоставя на включените намерения на двете правителства да се възползват при предвижданата от тях обща война против Турция, за да присъединят български земи, като изнася съвсем конкретни сведения и заклежда със силни политически аргументи завоевателните им планове спрямо България. Веднага последва екстернирането на дръзкият разобличител. От българска гледна точка обаче патриотичната рискована за него акция за защита на българските национални интереси има огромно значение, защото Каравелов издига гласа на България в такъв критичен момент за нейното бъдеще. И характеризира по блестящ начин неговото поведение като български революционер и политик, давайки недвусмислен отговор на всички клубове и съмнения каквото той поставя на първо място: приятелството със Сърбия или интересите на своя народ. При това с тежки последици за него лично - екстернирането му от Княжеството и последвалите настоявания на официална Сърбия за арестуването и осъждането му по измислени обвинения през 1868 г., което му струва повече от половин година затвор и сериозна опасност да получи тежка присъда по неоснователните обвинения за участие в заговор по убийството на княз Михаил Обренович.

Цялата тази история, която изцяло опровергава преднамерените тълкувания за някакво сърбофилство на Л. Каравелов, частично известна по българската документация, се доизяснява, допълва и потвърждава напълно от материалите от чуждестранните архиви. По същия начин и други случаи от отношенията на българския революционер със сръбските управляващи среди и с демократичната общественост намират достоверни отговори в същия смисъл у самия Каравелов и в документацията в чужди страни.

Заслужава внимание и въпросът как Л. Каравелов, чужденец неотдавна появил се в Сърбия, се добрал до свръх секретните данни за гръцко-сръбски преговори и завоевателните намерения по отношение на български територии - Македония и Тракия, преговори за които не само широката общественост, но не и всички министри били осведомени. Липсват преки данни, но една от вероятните възможности е някой от ръководителите на Омладината да е предупредил Каравелов. Основания за това дават позициите на радикалното крило в сръбската организация, което не споделяло официалната национална политика и ратувало за революционно сътрудничество с българите и другите народи, борещи се за свобода, а ролята на свободните държави виждало в активна подкрепа на народните движения с оръжия, средства и война срещу Турция, едновременно с въстанията. Документите на омладинците и независимия им вестник "Застава" /"Знаме"/, излизащ в Нови Сад под редакцията на Св. Милетич, съдържат изобилни данни за